

30 d'abril de 2024

El secretari del Govern

COMUNICACIÓ

al Govern sobre la consulta pública prèvia a l'elaboració d'un projecte de decret pel qual es regula el procediment per al reconeixement del grau de discapacitat i la gestió de la dependència en l'àmbit territorial de Catalunya.

El Departament de Drets Socials ha de dur a terme la consulta pública prèvia a l'elaboració d'un projecte de decret pel qual es regula el procediment per al reconeixement del grau de discapacitat i la gestió de la dependència en l'àmbit territorial de Catalunya, de conformitat amb el que estableix l'article 66 bis de la Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya.

Per tot això, a proposta del conseller de Drets Socials, el Govern

Pren coneixement de la consulta pública prèvia a l'elaboració d'un projecte de decret pel qual es regula el procediment per al reconeixement del grau de discapacitat i la gestió de la dependència en l'àmbit territorial de Catalunya, amb el contingut que s'annexa.

Annex

Consulta pública prèvia a l'elaboració d'un projecte de decret pel qual es regula el procediment per al reconeixement del grau de discapacitat i la gestió de la dependència en l'àmbit territorial de Catalunya.

1. Els problemes que es pretenen solucionar.

El Reial decret 888/2022, de 18 d'octubre, pel qual s'estableix el procediment per al reconeixement, declaració i qualificació del grau de discapacitat, en vigor des del 20 d'abril de 2023, estableix a l'article 7.3 que *“la composició, organització i funcions dels òrgans tècnics competents de les comunitats autònomes, així com el procediment per a la valoració del grau de discapacitat dins del seu àmbit competencial seran desenvolupats normativament per les respectives Administracions territorials.”* No obstant això, a Catalunya encara no disposem d'aquest desplegament normatiu.

Amb l'aplicació del Reial decret 888/2022, de 18 d'octubre, ens trobem amb una gran dificultat per trobar professionals que compleixin els requisits per a formar part dels equips multiprofessionals de qualificació i reconeixement del grau de discapacitat, atès que aquests equips s'han de compondre de professionals de l'àrea sanitària i de l'àrea social amb titulació mínima de grau universitari o equivalent i han de rebre una formació específica sobre l'aplicació dels barems que estableix aquesta norma.

La manca de professionals sanitaris impossibilita el normal funcionament dels serveis de valoració, ja que és complicat disposar d'equips multiprofessionals complets. Aquest fet genera l'augment de la llista d'espera de les persones pendents de valoració, així com els terminis de citació per a ser valorades. Actualment, les sol·licituds de valoració del grau de discapacitat triguen una mitjana de 11,9 mesos a resoldre's.

Aquesta situació està generant un greu perjudici a les persones amb discapacitat que sol·liciten una primera valoració o una revisió de grau, atès que l'Administració de la Generalitat de Catalunya actualment no pot complir amb els terminis del procediment establerts legalment. Si la Generalitat no intervé per a regular el procediment de reconeixement del grau de discapacitat i resoldre les problemàtiques plantejades, la situació es mantindrà i l'elevada llista d'espera continuarà en augment.

Per tot això, és necessari aprovar una norma que reguli el procediment de reconeixement del grau de discapacitat i de la gestió de la dependència en l'àmbit territorial de Catalunya, garantint els drets de les persones que pertanyen a aquests col·lectius, per tal de solucionar els problemes plantejats, així com altres aspectes relacionats amb el procediment de valoració que cal millorar.

2. Els objectius que es volen assolir.

Aquesta intervenció persegueix millorar la protecció de les persones amb discapacitat i/o en situació de dependència i, concretament, assolir els objectius següents:

- Millorar i agilitzar el procediment per al reconeixement del grau de discapacitat i de la gestió de la dependència.
- Reduir les llistes d'espera per a la valoració del grau de discapacitat i de la gestió de la dependència i escurçar els terminis de citació.

3. Les possibles solucions alternatives normatives i no normatives.

a) L'opció de "no fer res" o mantenir la situació actual.

L'opció de no fer res comporta mantenir una situació que allarga els terminis de resolució dels procediments de reconeixement del grau de discapacitat i de gestió de la dependència.

Aquesta situació vulnera els drets de les persones amb discapacitat i/o en situació de dependència, atès que la manca de professionals valoradors i la consegüent llista d'espera existent per a la valoració de les persones sol·licitants generen un retard important en el procediment per al reconeixement del grau de discapacitat i en la gestió de la dependència, de manera que no és possible complir els terminis establerts legalment. Això provoca un perjudici inequívoc en les persones amb discapacitat i/o en situació de dependència, que han d'esperar mesos per a ser valorades i per a rebre la resolució corresponent, deixant desprotegides a les persones sol·licitants durant tot aquest temps.

Per tant, no fer res respecte de la problemàtica exposada no és una opció, atès que correspon als poders públics la millora de la qualitat de vida de totes les persones i la promoció de la integració social, econòmica i laboral de les persones amb discapacitat.

Així mateix, és obligació dels estats part signants de la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat de les Nacions Unides adoptar totes les mesures legislatives, administratives i d'una altra índole que siguin pertinents per fer efectius els drets reconeguts en la convenció.

b) Les opcions normatives i no normatives descartades.

Altres possibles solucions que es podrien plantejar són les següents:

- Incrementar la dotació de personal.

- Establir mecanismes per garantir la disponibilitat de personal quan s'incrementin les sol·licituds.
- Reduir els informes que es sol·liciten en el marc del procediment.
- Concretar els terminis d'actuacions dels diferents òrgans, etc.

Tanmateix, no sembla existir una actuació alternativa que pugui obtenir els mateixos efectes respecte dels objectius plantejats.

c) L'opció normativa que es considera l'alternativa preferida.

S'ha considerat que l'opció normativa preferida per a la solució dels problemes plantejats comporta elaborar una norma amb rang de decret que reguli, íntegra i conjuntament, el procediment de reconeixement del grau de discapacitat i la gestió de la dependència en l'àmbit territorial de Catalunya. Aquesta opció ha d'incorporar algunes mesures d'agilització dels procediments. Una d'aquestes mesures és la flexibilització dels criteris d'accés als equips multiprofessionals.

4. Els impactes més rellevants de les diferents opcions considerades.

a) L'impacte sobre l'Administració de la Generalitat.

No fer res respecte dels problemes plantejats tindria un greu impacte sobre l'efectivitat de l'Administració de la Generalitat, atès que, com ja s'ha exposat, actualment no és possible complir els terminis establerts per al procediment de valoració del grau de discapacitat i de la gestió de la dependència. Així doncs, la Generalitat continuaria incomplint les seves obligacions, causant un perjudici als ciutadans sol·licitants, i, segurament, s'ampliarien encara més els terminis de citació per a les valoracions.

L'opció normativa preferida permetria a l'Administració de la Generalitat agilitzar el procediment de reconeixement del grau de discapacitat i de la gestió de la dependència, aconseguint així complir els terminis establerts legalment i garantir els drets de les persones sol·licitants.

Respecte de l'impacte sobre els recursos personals i materials de l'Administració de la Generalitat, en principi, no es requereix un increment de personal, atès que l'opció normativa preferida facilitarà que als equips multiprofessionals hi accedeixin més tipus de professionals, a fi de poder cobrir les vacants que actualment es troben desertes per manca de professionals sanitaris, sense la creació de noves places. Així mateix, tampoc es preveu la necessitat d'un increment de recursos materials.

b) L'impacte sobre les administracions locals, tenint en compte la seva dimensió i el règim especial de Barcelona.

L'opció normativa preferida pretén regular, a més del procediment de reconeixement del grau de discapacitat, la gestió de la dependència a l'àmbit territorial de Catalunya.

L'elaboració d'aquesta norma pot tenir afectacions en el règim municipal de l'Ajuntament de Barcelona, atès que la Carta Municipal de Barcelona, aprovada per la Llei 22/1998, de 30 de desembre, li atribueix a l'Ajuntament competències importants en matèria de serveis socials en els articles 107 a 110 i crea el Consorci de Serveis Socials de Barcelona a l'article 61.

En l'actualitat, la Gerència del Consorci de Serveis Socials exerceix les funcions de tramitació, resolució i notificació dels procediments de reconeixement de la situació de dependència i de determinació dels serveis i les prestacions corresponents, i del procediment d'aprovació del Programa Individual d'Atenció en el municipi de Barcelona, en virtut de la Resolució ASC/2320/2007, de 9 de juliol, de delegació de competències de la persona titular del Servei d'Atenció a les Persones del Barcelonès dels Serveis Territorials de Barcelona, relatives a l'aplicació de la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència, a la Gerència del Consorci de Serveis Socials de Barcelona, en l'àmbit territorial del municipi de Barcelona.

Així mateix, podria afectar a la resta d'administracions locals, atès que els serveis socials bàsics participen en la gestió de la situació de dependència.

No obstant això, l'opció normativa preferida no té impacte sobre els recursos personals i materials de les administracions locals.

c) L'impacte sobre les mesures d'intervenció administrativa i des de la perspectiva de la reducció de càrregues administratives per a la ciutadania i per a les empreses.

Actualment, molts dels ciutadans que han iniciat un procediment de reconeixement del grau de discapacitat o de dependència, quan ha transcorregut el termini que preveu la normativa vigent per a resoldre el procediment, fan arribar al Servei de Valoracions les seves consultes sobre l'estat del procediment, queixes amb motiu del mal funcionament de l'Administració, reclamacions prèvies per silenci administratiu negatiu, i fins i tot reclamacions patrimonials pels possibles danys que els pot haver causat el retard a resoldre. No és just que els ciutadans hagin de recórrer a diferents mecanismes per fer valer els seus drets, quan la normativa vigent els reconeix el dret a rebre una resolució en un termini concret.

Si no es fa res i es manté la situació actual, l'Administració de la Generalitat de Catalunya no podrà resoldre els procediments en el termini establert legalment i continuarà causant un gran perjudici a les persones sol·licitants, que hauran d'invertir temps i recursos per a reclamar el reconeixement dels seus drets.

L'opció normativa preferida implica una reducció de càrregues administratives per als ciutadans, ja que s'esperen efectes favorables des de la perspectiva de la simplificació administrativa, en especial, l'agilització dels procediments i la reducció dels terminis de resolució.

Si és possible agilitzar el procediment i resoldre dins del termini establert, aconseguirem que les persones sol·licitants siguin ateses i vegin resolt el seu procediment sense tenir la necessitat de recórrer a diferents mecanismes per a fer valer els seus drets.

d) Els impactes econòmics, socials o ambientals rellevants que no s'hagin valorat als apartats anteriors.

Com ja s'ha apuntat anteriorment, la situació actual està tenint un impacte social i econòmic negatiu respecte de les persones amb discapacitat i/o en situació de dependència, atès que queden desprotegides fins que l'Administració pot resoldre les seves sol·licituds (en moltes ocasions, amb retard).

Això causa un perjudici econòmic a les persones sol·licitants i a les seves famílies, que no perceben cap prestació ni benefici fins que no disposen de la resolució del procediment reconeixent el grau de discapacitat o, en el cas de la dependència, del PIA. També té un impacte social molt negatiu per a aquestes persones, ja que fins que no es reconeix la seva condició de persona amb discapacitat o la seva situació de dependència poden trobar moltes dificultats per ser ateses pels serveis socials i integrar-se en la societat, sobretot en l'àmbit laboral, i no poden accedir als serveis destinats a aquest col·lectiu, que els ajudaria amb la seva integració i a millorar la seva autonomia personal.

L'opció normativa preferida pot tenir un gran impacte social i econòmic respecte de les persones amb discapacitat i/o en situació de dependència i de les seves famílies, ja que, si s'aconsegueix agilitzar i millorar el procediment de reconeixement del grau de discapacitat i de gestió de la dependència, aquestes persones podran exercir abans els drets que els hi atorga la condició de persona amb discapacitat i/o en situació de dependència i podran accedir als serveis i recursos que necessiten. Això permetrà millorar la qualitat de vida d'aquestes persones i la seva autonomia personal.

Pel que fa a la Generalitat de Catalunya, l'opció normativa preferida, en principi, no té impacte econòmic, ja que no implica increment o disminució de despesa. Tanmateix, ajudarà a reduir la retroactivitat en els pagaments que efectua la Generalitat.

5. La procedència d'efectuar la consulta pública prèvia o bé la valoració de la necessitat d'emprar, en el seu cas, altres eines i canals de participació complementaris a la publicació al Portal de la Transparència.

És preceptiu fer una consulta pública a la ciutadania prèviament a l'elaboració del text d'una disposició reglamentària, en virtut del que disposa l'article 66 bis.1 de la Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya. En el present cas, no concorre cap dels supòsits previstos en l'apartat 3 del mateix precepte, en els quals es pot prescindir del tràmit de consulta prèvia.

Es considera oportú fer difusió de la consulta pública prèvia mitjançant la publicació d'un enllaç al web del Departament de Drets Socials i a través de les xarxes socials.